Самостійна робота. Фразеологізми: значення, походження та вживання

20 хв · 12 балів · уміння: Розрізняти фразеологізми та вільні сполучення слів; Класифікувати фразеологізми за тим, що вони позначають; Встановлювати логічну послідовність у викладі про фразеологізми; Розрізняти фразеологізми, кліше, штампи та складені найменування; Визначати джерело походження фразеологізму; Визначати частиномовну належність і синтаксичну роль фразеологізму в реченні

Варіант 1

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

1. У якому рядку НЕ всі сполучення є фразеологізмами? (1 б.)

А) наріжний камінь, сім чудес світу, казка про білого бичка
Б) права рука, мокрим рядном накрити, сильний голос
В) тримати язик за зубами, хоч греблю гати, як сніг на голову
Г) робити з мухи вола, мороз іде поза спиною, давати тягу

2. Оберіть усі дієслівні фразеологізми. (1,5 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) мотати на вус
Б) бити себе в груди
В) лебедина пісня
Г) кров з молоком
Д) синя панчоха
Е) як на долоні

3. Розташуйте кроки аналізу фразеологізму в реченні в логічній послідовності. (2 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Назвати, яким членом речення виступає фразеологізм
Б) Підібрати слово чи словосполучення з таким самим значенням
В) Знайти в реченні стійке образне сполучення слів
Г) За цим значенням визначити, що позначає фразеологізм, предмет, ознаку чи дію

4. Установіть відповідність між терміном і прикладом. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. Фразеологізм	А. гучний голос
2. Кліше	Б. брати за душу
3. Штамп	В. відігравати важливу роль
4. Складене найменування	Г. на добраніч
	Д. ядерна реакція

5. Установіть відповідність між фразеологізмом і джерелом його походження. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. розмотати клубок 2. нитка Аріадни 3. вавилонське стовпотворіння 4. буря у склянці води	А. античні міфи і література Б. іншомовні запозичення В. висловлювання видатних людей Г. спостереження людей за навколишньою дійсністю Д. висловлювання з Біблії

6. У реченні «Вона догадалась, що вже наговорила сім мішків гречаної вовни, й прикусила язика» (І. Нечуй-Левицький) є два фразеологізми. Яке твердження про них правильне? (2,5 б.)

А) Фразеологізм сім мішків гречаної вовни виступає додатком, а фразеологізм прикусила язика присудком

Б) Фразеологізм сім мішків гречаної вовни виступає підметом, а фразеологізм прикусила язика присудком

В) Фразеологізм сім мішків гречаної вовни виступає додатком, а фразеологізм прикусила язика обставиною

Г) Обидва фразеологізми виступають присудками

Варіант 2

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

1. У якому рядку НЕ всі сполучення є фразеологізмами? (1 б.)

А) бути на сьомому небі, ні в зуб ногою, не остання спиця в колесі

Б) виводити на чисту воду, собака на сіні, не в тім’я битий

В) п’ятами накивати, застуджений голос, одним миром мазані

Г) дибки ставати, під мухою, мало каші з’їв

2. Оберіть усі іменникові фразеологізми. (1,5 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) товкти воду в ступі

Б) каїнова печать

В) ускочити в халепу

Г) ласий шматок

Д) сім чудес світу

Е) з відкритим серцем

3. Розташуйте речення так, щоб утворився зв’язний текст про крилаті слова. (2 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Обидва ці різновиди з часом набувають усіх ознак фразеологізмів.

Б) Крилаті слова близькі до фразеологізмів.

В) Але найчастіше вони вживаються як сталі словосполучення, наприклад ахіллесова п’ята.

Г) Вони можуть мати форму закінчених речень, наприклад Пізнай самого себе.

4. Установіть відповідність між терміном і прикладом. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. Фразеологізм 2. Кліше 3. Штамп 4. Складене найменування	А. називний відмінок Б. пташині голоси В. щиро дякую Г. мокрим рядном накрити Д. приділяти значну увагу

5. Установіть відповідність між фразеологізмом і джерелом його походження. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

1. під один гребінець 2. сади Семіраміди 3. Содом і Гоморра 4. вогонь в одежі слова	А. спостереження людей за навколишньою дійсністю Б. іншомовні запозичення В. висловлювання видатних людей Г. висловлювання з Біблії Д. античні міфи і література

6. У реченні «Люди, зрадівши, що минула лиха година, слалися спати» (Панас Мирний) є фразеологізм лиха година. Яке твердження про нього правильне? (2,5 б.)

А) Він іменниковий і виступає додатком
Б) Він дієслівний і виступає присудком
В) Він прикметниковий і виступає означенням
Г) Він іменниковий і виступає підметом

Джерела:

- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 43
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 43, 44
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 44
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 44, 45
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 45
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 45, 46
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 46, 47
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 47
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 48
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 49
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 49, 50
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 50, 51
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 51, 52
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 52
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 52, 53
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 53
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 53, 54
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 54, 55
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 55, 56